

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר קדשים | מסכת בכורות ט"ז - כ"ב
פרשת בראשית | כ"ג - כ"ט בתשרי תשפ"ז (4-10 לאוקטובר 2026)

זוכרים. 3 שנים למלחמת 'חרבות ברזל'

תפילה לשלום המדינה'

אֲבִינוּ שֶׁבְשָׁמַיִם, צוּר יִשְׂרָאֵל וְגֹאֲלוֹ, בָּרַךְ אֶת מְדִינַת יִשְׂרָאֵל, רִאשִׁית צְמִיחַת גְּאֻלָּתָנוּ. הִגְן עָלֶיהָ בְּאַבְרַת חֶסֶדְךָ, וּפְרֵשׁ עָלֶיהָ סֶכֶת שְׁלוֹמְךָ, וְשַׁלַּח אוֹרְךָ וְאַמְתָּךְ לְרִאשִׁיָּה, שְׁרָיָה וְיוֹעֲצִיָּה, וְתִקְנֶנָּם בְּעֶצֶה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ. חֲזַק אֶת יְדֵי מִגְנֵי אֶרֶץ קִדְשֵׁנוּ, וְהַנְחִילֵם אֱלֹהֵינוּ יְשׁוּעָה וְעִסְרַת נִצְחוֹן תַּעֲטֹרֶם, וְנִתֵּן שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ, וְשִׁמְחַת עוֹלָם לְיוֹשְׁבֶיהָ. וְאֵת אֲחֵינוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, פָּקֵד נָא בְּכָל אַרְצוֹת פְּזוּרֵיהֶם, וְתוֹלִיכֵם מִהֲרָה קוֹמְמִיזֵת לְצִיּוֹן עִירךָ וְלִירוּשָׁלַיִם מִשְׁכַּן שְׁמֶךָ, כְּפָתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדְךָ: אִם יִהְיֶה נִדְחָךְ בְּקִצְצָה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יִקְבְּצֶךָ ה' אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ. (דברים ל', ד')

וְהִבִּיֵּאךָ ה' אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְרִשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וְיִרְשֶׁתָּהּ וְהִיטֵבְךָ וְהִרְבֶּךָ מְאֹד בְּתִיךָ (דברים ל', ה')

וּמַל ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת לִבְּךָ וְאֶת לֵבב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חִיָּךְ. (דברים ל', ו')

וְיַחַד לִבְבֵּנוּ לְאַהֲבָה וְלִירְאָה אֶת שְׁמֶךָ, וְלִשְׁמֹר אֶת כָּל דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ, וְשַׁלַּח לָנוּ מִהֲרָה בֶּן דָּוִד מְשִׁיחַ צִדְקָה, לְפָדוֹת מַחְכֵי קֶץ יְשׁוּעָתְךָ. הוֹפֵעַ בְּהֵדָר גָּאוֹן עֲזָךְ עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵּבֵל אֶרֶץ, וְיֹאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפֶס: ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמִלְכּוֹתוֹ בְּכָל מְשֻׁלָּה, אָמֵן סֵלָה.

ילדים יקרים, אנו נושאים תפילה לה', שישמור על מדינת ישראל, על בניה ועל כל העוסקים בביטחונה. שישמור על חיילי צה"ל וכוחות הביטחון, שירפא את כל חיילי צבא ההגנה לישראל הפצועים בגוף ובנפש. ושישיב לשלום את כל מי שנמצא רחוק מביתו.

יהי רצון שנזכה לימים של ביטחון, שלום ושלווה, ונראה את עם ישראל מאוחד, חזק ובונה את ארצו.

מתחילים מבראשית. יחד.

פותחים מוקדי לימוד חדשים של תלמוד ישראלי- בבתי הספר או בקהילה, ללימוד משותף של הורים וילדים. החומרים ניתנים ללא עלות.

מעוניינים להצטרף?

שלחו הודעת ווטצאפ למספר 052-1209999 כתבו- 'רישום קהילה' ועדכנו בכפתור 'פרטים נוספים' שאתם חדשים ונחזור אליכם עם הפרטים ומה החומרים.

מן התלמוד

בכורות כ"א, ב'

"היכי דמי טינוף? אמר רבא: כדאמרי רעותא...וצריך להראותו לחכם. חכם מנא ידע? אמר רב פפא: רועה חכם"

היכי דמי – באיזה מקרה מדובר?
מנא ידע – מניין הוא יודע?

א

הסבר: הגמרא מדברת על סימן מסוים אצל בהמה, שצריך לדעת לזהות אותו כדי לקבוע דין הלכתי. שואלת הגמרא: איך החכם ידע לזהות את הדבר הזה? עונה רב פפא: הכוונה היא לא לחכם בתורה, אלא לרועה חכם שיש לו ניסיון והבנה בבהמות.

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הגדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובים.
יתן ה' את אויבינו הקמים עלינו
נגפים לפניהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאינו תחתיהם,
ועטרם בכתר ישועה ובעטרת נצחון.
ויקם בהם הכתוב:
"כי ה' אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם".
ונאמר: "אמן".

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי
המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר
לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 17:38	כניסת שבת: 18:05
יציאת שבת: 18:50	יציאת שבת: 19:04
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 17:55	כניסת שבת: 17:58
יציאת שבת: 18:51	יציאת שבת: 19:13

תלמוד

חושבים

קוראים

דף ט"ז: נכסי צאן ברזל

בעבר היו בעלי צאן מוסרים את הצאן לרועה לתקופה ארוכה ומסכמים עמו כך: בתקופה שהצאן יהיו אצל הרועה מן הצאן יחולקו ביניהם, אבל אתה חייב להחזיר את הצאן בדיוק כפי שקיבלת אותו, אם ימות חלק מהצאן - אתה, הרועה, תישא בהפסד, ואם המחיר של הצאן יהיה יותר זול, אתה תצטרך לשלם את ההפרש. **הסכם זה כונה "צאן ברזל"**, מפני שעבור בעלי הצאן הערך שלהם היה חזק וקשה כברזל, לא היה איכפת להם מה יקרה עם הצאן, הם לעולם יקבלו בחזרה צאן כפי שמסרוהו, אפילו אם מתו כולם ביד הרועה. על פי התלמוד אסור ליהודים לעשות ביניהם עסקאות כאלו מפני שהן "אבק ריבית" - הן דומות לריבית, לפי שהבעלים רק מרווח מן העסקה ואילו הרועה נוטל על עצמו סיכונים, בדיוק כמו בהלוואה בריבית.

מה היה הסיכון שלקח על עצמו הרועה?

דף י"ז: "אפטר לצמצם או אי אפטר לצמצם"

במקרה שנולדו שני כבשים זכרים, והעדים מעידים שהראש של שני הכבשים יצא בדיוק ביחד, לכאורה שני הכבשים בכורים והם שייכים לכהן כדין בכור בהמה טהורה. **רבי יוסי הגלילי אומר:** אכן, שניהם שייכים לכהן. **חכמים חולקים ואומרים:** רק אחד מהם בכור, ולכן הכהן יקח אחד ובעל הבהמה יקח אחד. **מה טעמם של חכמים?** בעלי התוספות מסבירים שאמנם יתכן שנולדו שניהם באותו רגע בדיוק, אבל בני אדם אינם מסוגלים להבחין אם אכן כך ארע, ומאחר שאיננו יודעים אם הם יצאו יחד או לא, אין הבעלים חייב לתת לכהן את שניהם. מחלוקת זו ידועה בכינויה: **"אפטר לצמצם או אי אפטר לצמצם"**.

דף י"ח: שומר העגלים

דפיקות קלות נשמעו על דלת ביתו של ראובן. היה זה השכן מן הבית הסמוך. - "אדון ראובן, אם תוכל לעשות לי טובה ולשמור על העגל שלי לכמה שעות, אני צריך לנסוע בדחיפות לעיר". - "בשמחה רבה". - "אם תוכל לשמור גם על שלי", נשמע קולו של שכן נוסף, שהתגורר בצריף מעבר לרחוב, "אדון ראובן, עשה טובה, שמור על העגל שלי לכמה שעות". - "בבקשה, הכנס גם אותו וישתובבו העגלים שלךם יחד עד שתשובו". לאחר כמה שעות שמע ראובן דין ודברים מחצרו. התברר שעגל אחד מת וכל שכן טוען שהעגל שחי שיהיה לו והעגל המת הוא של השכן. מה יעשה ראובן? הוא יניח את העגל החי ביניהם וילך, הם כבר יחלקו בו.

מה עושים כששני אנשים טוענים הפוך ואין לנו דרך לדעת מי צודק?

דף י"ט: ספק בכור

שמעון רכש בהמה מנוכרי וזו המליטה עגל, אבל אין לו מושג אם העגל הוא בכור או שהבהמה הזו ילדה כבר בעבר, בהיותה אצל הנוכרי. מה דינו של העגל? האם שמעון חייב להביא אותו לכהן? התשובה היא ששמעון אינו חייב להביא אותו לכהן, מפני **"שהמוציא מחברו עליו הראיה"**. עד שהכהן לא יביא ראיה שהעגל הזה בכור, אין לו זכות לדרוש אותו משמעון. מצד שני, שמעון אינו יכול להשתמש בעגל, שהרי הוא ספק קורבן, לכן עליו להמתין עד שיהיה בו מום ואז יוכל להשתמש בו.

מדוע התורה וההלכה דורשות ראייה לפני שלוקחים דבר ממישהו אחר?

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0
התלמוד בבלי	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	המלכה סתור -560	חורבן בית המקדש -422	חורבן בית המקדש -1	שלמה המלך	דוד המלך	חורבן בית המקדש -1311	אפרים ומנשה	אברהם אבינו -1812	ברייתא העולם -3760

דף כ': מי האימא של העגל?

היוזרה קנה בהמה ועגל מנוכר, אולם הוא איננו יודע אם הפרה היא האימא של העגל או שהוא נולד לפרה אחרת. השאלה היא: מה דינו של העגל שילד בעתיד לפרה הזו, האם הוא בכור או לא? בתלמוד נאמר שאם העגל יונק מן הפרה אין לחשוש שהוא נולד לפרה אחרת, אלא חזקה שהוא הבן שלה.

על מה מסתמכים כדי לקבוע שהעגל הוא בנה של הפרה?

דף כ"א: "מקצת היום ככולו"

משפחת כהן חגגה את כניסתו לעול תורה ומצוות של בנה נועם, והשמחה היתה גדולה. נועם, חתן בר המצוה, ניגש לפני התבה והתפלל כשליח ציבור. לאחר התפילה הוא ניגש לסבו ושאל: "הרי אני נולדתי בח' בכסלו בשעה שתיים בצהריים. כעת, אנו כבר בח' בכסלו בלילה, אבל עוד לא הגיעה השעה שבה נולדתי, אז מי אמר שכבר עכשיו אני נחשב 'גדול'? אולי רק מחר בשתיים בצהריים אהיה 'גדול'? השיב לו סבו: "יש כלל הקובע 'מקצת היום ככולו' - כבר בתחילת היום חלים הדינים שצריכים היו לחול בהמשך היום, ולכן כבר בתחילת ח' בכסלו נהיית 'גדול'".

אם אדם נולד ביום מסוים בשעה 23:00, וביום הולדתו הגיע היום החדש - האם לפי הכלל שלמדנו צריך להמתין עד 23:00?

דף כ"ב: ציר הדגים

ציר של דגים הוא חומר שמופרש מהדגים, וההלכה קובעת שהוא איננו מקבל טומאה, אבל, בדרך כלל בציר מעורבים גם מים, ומים הרי מקבילים טומאה, אם כן, איך מטהרים את הציר? מכניסים למקוה את הכלי שבו הציר, עד שמי המקוה עוברים את שפת הכלי ונכנסים לתוכו, בכך מתערכים מי המקוה עם מי הציר ומי הציר נטהרים.

אם ציר הדגים אינו מקבל טומאה, מדוע יש צורך לטהר אותו במקוה?

חידה!

חברו את המושגים המתאימים:

א. דגים	1. צאן
ב. בכור	2. ציר
ג. ברזל	3. אפשר
ד. לצמצם	4. ספק

5780

ה'תש"פ

5778

ה'תשע"ח

5727

ה'תשכ"ז

5708

ה'תש"ח

5707

ה'תש"ז

5699

ה'תרצ"ט

5657

ה'תר"ץ

5323

ה'רמ"ח

5260

ה'ת"ש

5258

ה'תרס"ח

4900

ה'תר"ם

4800

ה'תר"ל

4650

ה'תרל"ב

4260

ה'תר"ד

510

ה'תק"ע

510

ה'תק"ע

2019
שנת תש"פ
ללומדי הדף היומי

2017
70 שנה
למדינת ישראל

1969
הרב
אריה לוי

1967
מלחמת
ששת הימים

1948
הקמת
המדינה

1947
מלחמת
העצמאות

1939
שואה

1897
הרצל

רבי יוסף
קארו

1500
העת
החדשה

1492
גירוש ספרד

הרמב"ם

**אנחנו
עם של
גיבורי על**

דמות השבוע | הרב שחר בוצחק – רב ולוחם

הרב שחר בוצחק, רב קהילה באופקים, התעורר בבוקר שמחת תורה תשפ"ד לקול האזעקות. כאשר הבין שמתרחשת מתקפת טרור, לקח את נשקו ויצא להגן על העיר. בדרך חבר לחייל בשם נהוראי, והשניים נלחמו יחד כדי להגן על אופקים. הקרב היה קשה, והרב שחר נפצע, אך גם לאחר שנפצע המשיך לפעול ולעזור עד שפונה לבית החולים. על גבורתו נבחר להשיא משואה בטקס יום העצמאות ה-76 של מדינת ישראל. **לאחר שנפצע בקרב באופקים, החליט הרב שחר בוצחק להקדיש את פעילותו לסיוע ללוחמים פצועים ולמשפחותיהם - ברוח אהבת ישראל.** במסגרת פעילות זו כתב הרב בוצחק ספר העוסק במלחמת השיקום של הפצועים, במטרה להנגיש לציבור את ההתמודדויות הגופניות, הנפשיות והמשפחתיות שעוברות עליהם.

שלט הכניסה לאופקים (Wikipedia),
יצחק קריספל ומרכז להבה אופקים

אופקים היא עיר בנגב המערבי, המרוחקת כמה קילומטרים מרצועת עזה. בבוקר כ"ב בתשרי תשפ"ד, 7 באוקטובר 2023, חדרו מחבלים לעיר, ובכמה מוקדים התפתחו קרבות קשים. תושבים, שוטרים, חיילים ואנשי כוחות הביטחון נלחמו כדי להגן על העיר ועל תושביה. אחת הזירות מרכזיות הייתה שכונת מיזור הגפן, שבה התנהלו קרבות במשך שעות. תושבי השכונה גילו אומץ רב, ובמקביל פעלו כוחות הביטחון כדי להגיע אל מי שנזקקו לעזרה. **אופקים הפכה לאחד המקומות בה בלטו במיוחד סיפורים של ערבות הדדית, אומץ ותושיה.** כיום מונצחים בעיר התושבים וכוחות הביטחון שנפלו ביום, והעיר ממשיכה בתהליכי צמיחה, התפתחות, שיקום ובנייה.

**אנחנו
עם של
גיבורי על**

דמות השבוע | רחל אדרי – גבורה ותושיה

רחל אדרי, תושבת אופקים, הייתה בביתה עם בעלה דוד בבוקר 7 באוקטובר 2023, כאשר מחבלים חדרו לעיר הם פרצו לבית משפחת אדרי והחזיקו את הזוג אדרי במשך שעות ארוכות כבני ערובה בביתם. **רחל**

ציור של רחל אדרי על קיר מקלט ברחוב נתן קומי
4 בשכונת נווה שאנן בחיפה (Wikipedia, Hanay)

הצליחה לשמור על קור רוח, כדי להרוויח זמן עד להגעת כוחות החילוץ, הגישה להם כיבוד בין היתר עוגיות, ומכאן כינויה הציבורי "רחל עוגיות" וטיפלה בפצעייהם. השניים חולצו לבסוף בחיים במבצע נועז של לוחמי הימ"מ. הסיפור שלה הפך לאחד מסיפורי הגבורה האזרחית המזוהים עם אופקים ועם אותו יום. **רחל גילתה אומץ, תושיה וגבורה אישית.**

דבר תורה

הגמרא במסכת שבת (דף ק"ט) אומרת שכל מי שאומר בליל שבת "ויכלו" - מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית.

ודבר זה צריך להבין - כיצד ייתכן שהאדם בדיבורו בלבד נעשה כשותף לה' בבריאת העולם? ניתן להסביר את הדברים על פי תיאור בריאת העולם בפרשתנו, בו אנו לומדים שהקב"ה ברא את העולם בדיבור - "בעשרה מאמרות נברא העולם". בכל ימות החול האדם מתעסק במלאכתו וביגיע כפיו - הוא יוצר, בונה ומחדש בשתי ידיו. אבל, משנכנסה שבת, ידיו של האדם בטלות ממלאכתו ובמקומן תופס הפה את המקום החשוב. כפי שהקב"ה ברא את העולם בדיבורו, כך האדם מתעלה בשבת למדרגה בה פיו יכול לברוא ולקיים את העולם, ולכן אפילו "אמירה בלבד" של "ויכלו" יכולה לקיים את העולם ולתקנו.

שאלות השבוע

- מה זה צאן ברזל?
- האם ייתכן ששתי בהמות ייוולדו באותו רגע בדיוק?
- מה עושים עם עגל שספק אם הוא בכור או לא?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@talmudisraeli.co.il יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים.* בפיקוח רואה חשבון

תשובות

חידה

1-ג, 2-א, 3-ד, 4-ב

בחסות קרן פונד

talmudisraeli@talmudisraeli.co.il

טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון
מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
י"ר חבר הנאמנים: ר"ח חיים פרייליכמן

תלמוד ישראלי